

Sygn. akt IV CZ 52/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa H. T.

przeciwko J. W. i Spółdzielni Mieszkaniowej "H." w L. w likwidacji

z udziałem interwenientów ubocznych po stronie powoda – [...]

o ustalenie naruszenia prawa powoda pierwokupu mieszkania zakładowego

przy ulicy N. w L. i o ustalenie warunków wykonania przez powoda tego prawa,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 listopada 2015 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w L.

z dnia 12 lutego 2015 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację powoda H. T. od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 19 maja 2014 r. oddalającego

jego powództwo przeciwko J. W. i Spółdzielni Mieszkaniowej „H.” o ustalenie naruszenia prawa pierwokupu bliżej w pozwie określonego lokalu mieszkalnego oraz o ustalenie warunków wykonania przez powoda tego prawa.

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 12 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy w L. odrzucił skargę powoda jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, która nie osiągnęła progu 50.000 zł określonego w art. 398⁶ § 2 k.p.c. Sąd wskazał, że wartość przedmiotu sporu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym i wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu odwoławczym zostały oznaczone przez powoda na kwotę 9.605,50 zł i stwierdził, iż nie zaistniały żadne okoliczności, które uzasadniałyby określenie wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej na kwotę 192 tysiące zł, czyli wyższą niż określona w apelacji. W wyniku sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia skargą Sąd odwoławczy postanowieniem z tego samego dnia, poprzedzającym odrzucenie skargi, ustalił ją na kwotę 9.606 zł.

W zażaleniu powód, wnosząc „o przyjęcie zażalenia do rozpoznania” ze względu na potrzebę wykładni powołanych w nim przepisów postępowania, zarzucił ich naruszenie „poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej na skutek sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia (...) i ustalenie tej wartości przez Sąd Okręgowy na kwotę 9606 zł, podczas gdy oczywiste jest, że wartość mieszkania będącego przedmiotem postępowania przewyższa kwotę 50.000 zł, zaś błędne określenie wartości przedmiotu sporu przed sądami I i II instancji nie pozbawia strony możliwości prawidłowego określenia wartości przedmiotu sporu na etapie sporządzenia skargi kasacyjnej”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarówno Sąd Najwyższy, jak i sąd drugiej instancji może sprawdzić wartość przedmiotu zaskarżenia wskazaną w skardze kasacyjnej i zweryfikować ją na podstawie akt sprawy przy odpowiednim zastosowaniu przepisów art. 19-24 i 25 § 1 w zw. z art. 368 § 2 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1997 r., II CKN 47/97, OSNC 1997, nr 11, poz.180, z dnia 9 sierpnia 2005 r., IV CZ 68/05, niepubl., z dnia 20 października 2010 r., III CZ 42/10, niepubl. i z dnia 2 lutego 2011 r., II CZ 197/10, niepubl.).

Postanowieniem z dnia 12 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy sprawdził wskazaną przez powoda w skardze wartość przedmiotu zaskarżenia i ustalił ją na kwotę 9.606 zł. Postanowienie to, na które nie przysługiwało zażalenie, mogło zostać poddane kontroli Sądu Najwyższego na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z rozpoznawaniem zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi, na wydanie którego miało wpływ (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 r., I CZ 165/01, OSNC 2002, nr 7-8, poz.102). Sąd Najwyższy rozpoznaje postanowienie sądu drugiej instancji ustalające wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną jeżeli w zażaleniu na postanowienie o jej odrzuceniu zostanie wyraźnie zawarty taki wniosek (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2003 r., III CZ 192/03 oraz z dnia 23 listopada 2007 r., IV CZ 88/07, niepubl.). Trafne jest przyjęte w judykaturze stanowisko, że w środku zaskarżenia wnoszonym przez profesjonalnego pełnomocnika wniosek oparty na art. 380 k.p.c. powinien zostać jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom wnoszonym przez takich pełnomocników treści wprost w nich niewyrażonych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2006 r., I CZ 81/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 36, z dnia 23 kwietnia 2008 r., III CZ 13/08, niepubl., z dnia 23 listopada 2011 r., IV CZ 99/11, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., IV CZ 109/11, niepubl., z dnia 12 lipca 2012 r., I CZ 76/12, niepubl., z dnia 21 marca 2013 r., II CZ 4/13, niepubl. i z dnia 21 sierpnia 2014 r., IV CZ 43/14, niepubl.). Brak wniosku w zażaleniu skarżącego powoduje, że wartość przedmiotu zaskarżenia ustalona przez Sąd odwoławczy pozostała miarodajna dla oceny dopuszczalności skargi na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Należy też stwierdzić, że ustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nastąpiło przy uwzględnieniu wartości przedmiotu sporu oraz zaskarżenia, które zostały podane przez skarżącego na skutek wezwania w postępowaniu przed Sądem pierwszej, a następnie drugiej instancji w celu usunięcia braków formalnych, odpowiednio pozwu i apelacji. Wartość wskazana przez powoda w postępowaniu pierwszoinstancyjnym z uwzględnieniem rodzaju dochodzonego roszczenia stanowiła podstawę oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji, a następnie w skardze kasacyjnej, zważywszy że nie uległa zmianie do końca postępowania. Wartość przedmiotu sporu, która nie zostanie

sprawdzona i zmodyfikowana przez sąd z urzędu przed doręczeniem pozwu, albo na zarzut pozwanego podniesiony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy (art. 25 k.p.c.), podlega stabilizacji (art. 26 k.p.c.), chyba że nastąpi dopuszczalna zmiana powództwa bądź dojdzie do orzeczenia ponad żądanie, co pociągnie za sobą zmianę tej wartości (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 1997 r. III CZ 82/97, niepubl. oraz z dnia 13 maja 2009 r., IV CZ 39/09, niepubl.). W sprawie żadna z tych sytuacji nie wystąpiła. Skarżący nie może oznaczyć wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej na kwotę wyższą niż w apelacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 1996 r., I CKN 21/96, OSNC 1997, nr 4 poz.42, z dnia 19 czerwca 1997 r. III CZ 25/97, OSNC 1997, nr 10, poz. 162, z dnia 11 marca 2010 r., IV CZ 9/10, niepubl.).

Sąd Okręgowy prawidłowo więc odrzucił skargę, co uzasadniało oddalenie zażalenia na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. art. 398¹⁴ k.p.c.

kc